

Cuprins

ABREVIERI	5
PLEDOARIE PENTRU UN COD NĂSCUT ÎNAINTE DE VREME.....	7
CAPITOLUL I. TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI PENAL.....	9
§1. Infracțiunea și reacția socială împotriva ei	9
1. Origini și perspective	9
2. Formele fenomenului infracțional.....	10
3. Combaterea infracționalității. Politici penale.....	11
4. Incriminare-dezincriminare.....	12
§ 2. Dreptul penal și știința dreptului penal.....	13
5. Dreptul penal ca subsistem al sistemului juridic național	13
6. Denotații.....	13
7. Definiția dreptului penal.....	14
8. Caracterele dreptului penal.....	16
9. Știința dreptului penal	17
§ 2. Izvoarele dreptului penal	19
10. Noțiune.....	19
11. Izvoare interne. Legea penală. Noțiune.....	19
12. Categoriile de legi penale.....	19
13. Constituția României și constituționalitatea legii penale	20
14. Codul penal	21
15. Legi penale complimentare	22
16. Legi speciale penale și legi nepenale care conțin dispoziții penale.....	22
17. Legi penale permanente și legi penale temporare	22
18. Legi penale ordinare și legi penale excepționale.....	23
19. Ordonanțele guvernului.....	23
20. Decretele prezidențiale.....	24
21. Cutuma. Reciprocitatea	24
22. Jurisprudența	25
23. Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	26
24. Izvoare externe. Tratatul și convențiile internaționale.....	27

25. Deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului	28
26. Legislația națională și dreptul comunitar	28
§ 3. Principiile dreptului penal	30
27. Constituționalizarea și internaționalizarea unor principii ale dreptului penal	30
28. Principiul legalității incriminărilor și pedepselor	30
29. Principiul egalității în fața legii	35
30. Principiul răspunderii penale subiective (<i>nulla poena sine culpa</i>)	36
31. Principiul răspunderii penale personale (pentru fapta proprie)	36
32. Principiul proporționalizării și al individualizării sancțiunilor penale	37
33. Principiul unicității răspunderii penale (<i>non bis in idem</i>)	38
§.4. Norma penală și interpretarea ei	39
34. Norma penală. Noțiune și caracteristici	39
35. Structura normei penale de incriminare	40
36. Categoriile de norme penale	42
37. Norme penale generale și norme penale speciale	42
38. Norme imperative și norme permissive	43
39. Norme penale complete și norme penale divizate	43
40. Norme punitive și norme stimulative	44
41. Interpretarea normelor penale. Noțiunea, felurile și scopul interpretării normei penale	44
42. Metode de interpretare a normelor penale. Evoluția și sensul noțiunii de metode de interpretare	46
43. Metoda literală	47
44. Metoda interpretării analogice	48
45. Interpretarea teleologică	49
46. Rezultatele și limitele interpretării	50
§.5. Raportul juridic penal și faptele penale.....	51
47. Raportul juridic penal. Feluri și caracteristici	51
48. Structura raporturilor juridice penale	53
49. Subiecții raporturilor juridice penale	54
50. Conținutul raporturilor juridice penale. Drepturile penale subiective	55
51. Obiectul raporturilor juridice penale	58
52. Nașterea și durata raporturilor juridice penale	58
53. Raportul penal și raportul procesual penal	60
§6. Faptele juridice penale	60
54. Noțiunea de fapte juridice și clasificarea lor	60
§7. Codurile penale Române.....	62
55. Codul penal de la 1864 și evoluția legislației și a științei penale până la unificarea legislativă în cadrul României Mari	62
56. Unificarea legislativă, Codul penal Carol al II-lea și evoluția legislației penale până în 1968	64
57. Codul penal din 1968 și evoluția ulterioară a legislației penale	66

CAPITOLUL II APLICAREA LEGII PENALE ÎN TIMP ȘI SPAȚIU.....69
§1. Spațiul, timpul și efectele lor asupra aplicării dreptului.....69

58. Extraactivitatea și extraterritorialitatea legii penale 69

§2. Aplicarea legii penale române în timp70

59. Principiile care guvernează aplicarea legii penale în timp70

60. Principiul activității legii penale. Enunțare și semnificații.....70

61. Intrarea în vigoare a legii71

62. Ieșirea din vigoare a legii72

63. Situația normelor juridice incomplete74

64. Inaplicabilitatea legii penale.....75

65. Determinarea momentului săvârșirii infracțiunii76

66. Concursul de legi penale77

67. Principiul neretroactivității legii penale79

68. Retroactivitatea legii de dezincriminare.....81

69. Retroactivitatea legii interpretative83

70. Abandonarea retroactivității legii care prevede măsuri de siguranță sau măsuri educative.....83

71. Ultraactivitatea legii penale.....84

72. Sunt ordonanțele de urgență legi extraordinare?85

73. Aplicarea legii mai favorabile. Succesiunea legilor penale și teoriile privind rezolvarea situațiilor tranzitorii86

74. Aplicarea legii mai favorabile faptelor în curs de judecată87

75. Situația pedepselor complimentare în caz de aplicare a legii mai favorabile faptelor în curs de judecată.....92

76. Situația ordonanțelor de urgență respinse de Parlament93

77. Aplicarea obligatorie a legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei94

78. Mai este posibilă aplicarea facultativă a legii mai favorabile?.....97

§3. Aplicarea legii penale în spațiu.....98

79. Teritorialitatea legii penale.....99

80. Situația forțelor armate străine aflate pe teritoriul național102

81. Situația navelor și aeronavelor104

82. Imunitățile și inviolabilitățile prevăzute în dreptul intern104

83. Imunitățile diplomatice105

84. Personalitatea legii penale.....107

85. Realitatea legii penale110

86. Universalitatea legii penale112

87. Extradarea. Noțiune. Caracterizare113

88. Preeminența dreptului internațional în materia extradării114

89. Sisteme de acordare a extradării.....115

90. Condiții privind persoanele extradabile116

91. Condiții privitoare la infracțiunile pentru care poate fi admisă extradarea118

92. Infracțiuni exceptate de la extradare118

93. Condiții privind acțiunea penală	119
94. Mandatul european de arestare.....	120
CAPITOLUL III TEORIA GENERALĂ A INFRAȚIUNII	122
§1. Aspecte generale	122
95. Infrațiunea – fenomen social și juridic	122
96. Între definirea legală și definirea doctrinară a infrațiunii	122
97. Definiția infrațiunii în noul Cod penal	125
§2. Trăsăturile caracteristice ale infrațiunii.....	126
98. Enunțarea trăsăturilor caracteristice ale infrațiunii.....	126
99. Faptă prevăzută de legea penală (tipicitatea)	126
100. Caracterul nejustificat al faptei (antijuridicitatea).....	127
101. Caracterul imputabil al faptei.....	128
102. Vinovăția ca trăsătură caracteristică a infrațiunii	131
103. Teorii privind vinovăția.....	132
104. Factorii vinovăției	132
105. Formele legale ale vinovăției	134
106. Vinovăția sub forma intenției.....	134
107. Vinovăția sub forma culpei	137
108. Vinovăția sub forma praeterintenției.....	141
§3. Clasificarea infrațiunilor.....	141
109. Clasificarea după gravitatea infrațiunii.....	141
110. Clasificare după latura obiectivă a infrațiunii.....	142
111. Clasificarea în raport cu forma de vinovăție	143
112. Clasificări în legătură cu subiectul infrațiunii	143
113. Clasificări în raport de condițiile procedurale	143
114. Infrațiuni politice și de drept comun	143
115. Infrațiunile de terorism.....	144
116. Infrațiunile de presă.....	145
117. Criminalitatea organizată	145
§4. Conținutul constitutiv generic al infrațiunii.....	145
118. Noțiune. Elemente constitutive	145
119. Clasificarea conținuturilor de infrațiune.....	147
120. Condiții privitoare la obiectul infrațiunii.....	148
121. Obiectul juridic al infrațiunii.....	149
122. Obiectul material al infrațiunii	150
123. Persoana fizică – subiect activ al infrațiunii.....	151
124. Tipuri de infractori și modele de reacție socială împotriva lor	154
125. Persoana juridică subiect activ al infrațiunii. Sfera persoanelor juridice care răspund penal	155
126. Infrațiunile care pot antrena răspunderea persoanei juridice.....	159

127. Persoanele fizice care pot antrena răspunderea persoanei juridice	159
128. Răspunderea penală a persoanei juridice și răspunderea persoanei fizice.....	160
129. Subiectul pasiv al infracțiunii. Noțiune	162
130. Condițiile speciale privind subiectul pasiv al infracțiunii	163
131. Categoriile de subiecți pasivi ai infracțiunii.....	164
132. Latura obiectivă a infracțiunii. Noțiunea și elementele componente	165
133. Fapta (Elementul material).....	165
134. Urmarea socialmente periculoasă.....	168
135. Raportul cauzal.....	170
136. Teorii privind raportul de cauzalitate	172
137. Locul, timpul, mijloacele și modul de săvârșire – elemente circumstanțiale ale laturii obiective a infracțiunii	173
138. Latura subiectivă a infracțiunii. Noțiune și structură	174
139. Dovedirea vinovăției	175
140. Mobilul și scopul infracțiunii	176
§5. Cauzele justificative.....	177
141. Noțiune și efecte.....	177
142. Legitima apărare.....	179
143. Starea de necesitate	184
144. Exercițarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații.....	187
145. Consimțământul persoanei vătămate.....	190
§6. Cauzele de neimputabilitate	194
146. Noțiune și efecte.....	194
147. Constrângerea fizică.....	196
148. Constrângerea morală.....	199
149. Excesul neimputabil	205
150. Minoritatea făptuitorului	209
151. Iresponsabilitatea.....	217
152. Intoxicația.....	226
153. Eroarea	235
154. Cazul fortuit	250
§7. Formele infracțiunii intenționate	260
155. Fazele realizării acțiunii infracționale. <i>Iter criminis</i>	260
156. Formele infracțiunii intenționate.....	262
157. Faza actelor preparatorii.....	262
158. Forma infracțiunii – fapt tentat. Tentativa.....	264
159. Condițiile de existență a tentativei	265
160. Delimitarea tentativei de actul preparator	265
161. Poziția doctrinei și practicii judiciare a instanțelor române	267
162. Formele tentativei.....	268
163. Tentativa întreruptă (imperfectă) și tentativa terminată (perfectă).....	268
164. Tentativa proprie și tentativa improprie	270
165. Tentativa absolut improprie și infracțiunea putativă.....	271

166. Infracțiuni la care tentativa nu este posibilă.....	272
167. Incriminarea și sancționarea tentativei.....	276
168. Cazurile de nepedepsire a tentativei.....	278
169. Desistarea.....	279
170. Împiedicarea producerii rezultatului.....	280
171. Sancționarea actelor de executare calificate.....	282
172. Infracțiunea fapt consumat; Infracțiunea fapt epuizat.....	283
§8. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni.....	284
173. Unitatea de infracțiuni. Noțiune.....	284
174. Unitatea naturală de infracțiune și formele ei. Noțiune.....	285
175. Infracțiunea simplă.....	285
176. Infracțiunea continuă.....	286
177. Infracțiunea deviată.....	287
178. Unitatea legală de infracțiune. Noțiune și forme.....	288
179. Infracțiunea continuată.....	289
180. Infracțiunea complexă.....	293
181. Infracțiunea progresivă.....	296
182. Infracțiunea de obicei.....	298
183. Pluralitatea de infracțiuni. Noțiune și forme.....	299
184. Concursul de infracțiuni. Definiție și forme.....	300
185. Condițiile de formă ale concursului de infracțiuni.....	300
186. Concursul real de infracțiuni.....	301
187. Concursul ideal.....	303
188. Concursul ideal de infracțiuni și concursul de norme juridice.....	305
189. Sisteme de sancționare a concursului de infracțiuni.....	305
190. Sancționare a concursului de infracțiuni potrivit noului Cod penal.....	306
191. Descoperire ulterioară a concursului de infracțiuni.....	307
192. Recidivismul și recidiva. Definiție.....	309
193. Termenii recidivei.....	311
194. Condițiile generale ale recidivei.....	311
195. Formele recidivei.....	316
196. Condamnări care nu atrag starea de recidivă.....	318
197. Recidiva postcondamnatore.....	319
198. Recidiva postexecutorie.....	320
199. Recidiva internațională.....	322
200. Sancționarea recidivei.....	323
201. Descoperirea ulterioară a stării de recidivă.....	326
202. Pluralitatea intermediară.....	326
203. Pedepsele complementare, pedepsele accesorii și măsurile de siguranță în caz de pluralitate de infracțiuni.....	328
§9. Pluralitatea de infractori.....	329
204. Aspecte generale privind pluralitatea de infractori.....	329
205. Participația penală. Noțiune, forme, natura juridică.....	331
206. Condițiile participației penale.....	333

207. Formele participației proprii (perfecte)	335
208. Autoratul	336
209. Coautoratul	336
210. Infrațiuni la care coautoratul nu este posibil	339
211. Instigarea. Definiție și condiții	341
212. Formele instigării	342
213. Complicitatea. Definiție și condiții	344
214. Formele complicității	345
215. Forme speciale de participație penală	347
216. Pedepsa în caz de participație proprie	348
217. Circumstanțele reale și personale. Modul de răsfrângere asupra participanților	350
218. Împiedicarea de către participant a săvârșirii infracțiunii	353
219. Participația improprie	355
CAPITOLUL IV. RĂSPUNDEREA PENALĂ	358
§1. Noțiune, caracteristici, condiții de tragere la răspundere penală	358
220. Noțiunea de răspundere penală	358
221. Răspundere penală și responsabilitate	360
222. Caracteristicile răspunderii penale	361
223. Condițiile răspunderii penale	362
§2. Cauze care înlătură răspunderea penală.....	363
224. Natura juridică și clasificarea cauzelor care înlătură răspunderea penală	363
225. Efectele cauzelor care înlătură răspunderea penală.....	364
226. Amnistia antecondamnatorie	365
227. Prescripția răspunderii penale	369
228. Lipsa plângerii prealabile	380
229. Retragerea plângerii prealabile.....	385
230. Împăcarea părților	387
231. Cauzele de nepedepsire	390
§3. Depenalizarea faptei și înlocuirea răspunderii penale	391
232. Depenalizarea. Noțiune și tendințe.....	391
233. Renunțarea la urmărirea penală.....	392
234. Renunțarea la aplicarea pedepsei	397
CAPITOLUL V. SISTEMUL SANCTIUNILOR PENALE.....	401
§1. Sistemul sancțiunilor penale	401
235. Noțiunea de sistem al sancțiunilor penale	401
§2. Pedepsele. Noțiune. Caracteristici. Funcții.....	402
236. Noțiune.....	402

237. Caracterile pedepsei.....	404
238. Scopul pedepsei.....	405
239. Funcțiile pedepsei.....	405
240. Felurile pedepselor.....	409
241. Pedepsa cu moartea în cadrul dreptului penal românesc.....	411
§3. Pedepsele aplicabile persoanei fizice.....	413
242. Detențiunea pe viață.....	413
243. Închisoarea.....	417
244. Regimurile de executare a pedepselor.....	418
245. Calculul duratei pedepselor privative de libertate.....	421
246. Amendă.....	423
247. Pedepsele complementare.....	430
248. Interzicerea unuia sau unor drepturi.....	432
249. Degradarea militară.....	440
250. Publicarea hotărârii definitive de condamnare.....	441
251. Pedepsele accesorii.....	442
§.4. Pedepsele aplicabile persoanei juridice.....	444
252. Felurile pedepselor aplicabile persoanei juridice.....	444
254. Stabilirea amenzii pentru persoana juridică.....	447
255. Dizolvarea persoanei juridice.....	448
256. Suspendarea activității persoanei juridice.....	451
257. Neaplicarea dizolvării sau suspendării activității persoanei juridice.....	452
258. Închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice.....	454
258. Interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice.....	455
259. Plasarea sub supraveghere judiciară.....	456
261. Afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.....	457
261. Dispoziții speciale privind răspunderea persoanei juridice.....	458
§.5. Măsurile educative.....	459
262. Delincvența juvenilă și protecția minorului delincvent.....	459
263. Evoluția sistemului sancționator al minorilor în țara noastră.....	461
264. Măsurile educative și măsurile administrative de ocrotire a minorilor delincvenți care nu răspund penal.....	463
265. Măsurile educative. Noțiune și caracteristici.....	464
266. Măsurile educative neprivative de libertate.....	465
267. Obligații ce pot fi impuse minorului.....	468
268. Modificarea sau încetarea obligațiilor.....	469
269. Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate.....	470
270. Măsurile educative privative de libertate.....	471
271. Măsurile educative în cazul pluralității de infracțiuni.....	475
272. Prescripția răspunderii penale a minorului și prescripția executării măsurilor educative.....	476
273. Dispoziții speciale privind aplicarea legii penale mai favorabile minorilor.....	477

§6. Măsurile de siguranță.....	478
274. Natura juridică și scopul măsurilor de siguranță	478
275. Precedente legislative.....	480
276. Clasificarea măsurilor de siguranță	482
277. Condiții generale pentru luarea măsurilor de siguranță.....	483
278. Obligarea la tratament medical	486
279. Internarea medicală	488
280. Interzicerea unei funcții sau profesii	490
281. Confiscarea specială.....	494
282. Confiscarea prin obligarea la plata echivalentului lucrurilor	504
283. Confiscarea extinsă	507
CAPITOLUL VI. INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR	518
284. Noțiunea și formele individualizării pedepselor	518
§1. Individualizarea judiciară a pedepselor	520
285. Noțiune și caracteristici	520
286. Criteriile generale de individualizare a pedepselor	522
287. Circumstanțele. Noțiune și clasificare.....	523
288. Circumstanțele atenuante	525
289. Circumstanțele agravante	529
290. Concursul între cauze de atenuare sau de agravare.....	534
§2. Individualizarea judiciară a executării pedepsei închisorii	536
291. Amânarea aplicării pedepsei	536
292. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	544
§. 3. Forme și situații de individualizare postcondamnatorie a pedepsei	552
293. Situații de individualizare postcondamnatorie a pedepsei.....	552
294. Liberarea condiționată Noțiune.....	552
295. Liberarea condiționată în concepția noului Cod penal.....	553
§4. Serviciile de probațiune și rolul lor.....	563
297. Organizarea și atribuțiile serviciilor de probațiune	563
CAPITOLUL VII. CAUZE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSEI ȘI CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CONSECINȚELE CONDAMNĂRII	566
§.1 Cauze care înlătură sau modifică executarea pedepsei.....	566
297. Noțiunea de cauze care înlătură sau modifică executarea pedepsei	566
298. Amnistia postcondamnatorie	566
299. Grațierea.....	568
300. Prescripția executării pedepsei	571

§2. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	575
302. Reabilitarea	575
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ.....	585